

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tariful la
Administrația zărilor
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 520 Lei
Pe 1/2 an . 260 Lei
Pe 1/4 an . 130 Lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

2 Lei ex.

Franța arbitru pĂcii

Cum trebuie privită politica ei

Arad, 18 Iunie

Odată cu demisiunea președintelui Millerand Franța a intrat într-o criză politică aparentă care îngrijorează într-o oarecare măsură pe toți conducătorii de state și întreaga opinie publică mondială.

Această criză vine să adauge noi preocupări într-un moment când Europa întreagă este săpată adânc de afiliații fățiși sau acoperiți ai internaționalei dela Moscova. Propaganda acestora și a publicațiilor lor abundă într-o dialectică de un fariseism necunoscut încă până azi în aprecierea evenimentelor cari interesează o lume, trâmbișând pe toate tonurile că schimbarea de regim în Franța este izbândă democrației care va aduce pacea și frăția între popoare și „restabilirea echilibrului european”.

Acei care speculează în mod tendențios atât venirea la putere a guvernului muncitoresc în Anglia ca și rezultatul alegerilor din Franța încearcă să prezinte demisiunea lui Millerand ca punctul terminus al crizei, pe când pentru toată omenirea care privește mai adânc în rostul evenimentelor, criza de-abia începe odată cu schimbarea de regim.

S'ar părea un paradox dacă am afirma că demiterea fostului președinte este rezultatul slăbiciunii și al nepregătirii de a governa a partidelor din stânga.

Vom trage această concluzie din înlănuirea unor argumentațiuni de ordin general care nu sunt decât niște simple axiome la îndemâna oricui.

În starea de lucruri de după marile războaie ale cărui cele din urmă consecințe în viața politică nu pot fi prevăzute prin analogii, căutate în istorie, deoarece însăși această catastrofă n'are păreche în cartea popoarelor, a predica „pacea și înfrățirea între popoare” pe baza „restabilirii echilibrului european” este o interpretare fățișă și absolut eronată.

Căci ce va să zică „echilibrul european”? Ar fi absurd să se creadă că învinșii marelui război nu sunt înșuflețiți toți, până la unul, cu toate declarațiile lor pacifice, de dorința revanșei. În starea actuală de lucruri, de dezzechilibru, ca să urmărim vocabularul fariseic — conștiința inferiorității este adânc înfiptă în sufletul învinșilor și este înfricoșătoare pentru ei. Această convingere este ea însăși cea mai sigură garanție a păcii.

Pe când, dimpotrivă, restabilirea unui echilibru ar fi o permanentă primejdie pentru pace: conștiința inferiorității odată ștearsă se cuibărește în locu-i speranța unei posibile realizări a revanșei.

Această constatare nu poate fi de nimic atinsă. Este peste putință ca sufletul popoarelor să evolueze altfel și e cert că încă cel puțin două generațiuni de azi încolo nu pot fi crezute pe cuvânt când vorbesc de intențiile pacifice cu cari vor să realizeze așa zisa înfrățire a popoarelor, o vorbă care în ultimă analiză nu este de cât invențiunea unui visător utopic.

De cealaltă parte, a învingătorilor, nu poate exista temerea că vor provoca un conflict câtă vreme ei au certitudinea forței lor superioare care garantează suficient aplicarea tra-

tatelor, chezășia cea mare a asigurării păcii în Europa.

Iată ceea ce n'ar putea modifica, orcât de temerare ar fi ideile lor „democratice”, exponenții internaționali a treia din fosta stângă democratică franceză: măsurile pentru asigurarea aplicării tratatelor de pace care menține în spiritul francez conștiința superiorității forței sale.

Schimbarea de metode față de Germania s'ar putea produce numai într'un singur caz: cedarea din partea Germaniei. Or, acest rezultat și numai acesta era ținta unică a fostului regim. Din acest punct de vedere programul dlui Herriot nu diferă și nu se poate deosebi decât prin subtilități stilistice, de cel al dlui Poincaré.

Am spus mai sus că criza din Franța este numai la suprafață, pentru că socotim că ea nu are rădăcini în sufletul masei populare franceze. Ca și la noi, — s'ar părea de necrezut — opoziția a făcut pur și simplu demagogie în timpul campaniei electorale: au aruncat în dreapta și în stânga promisiuni irealizabile în ce privește starea economică, financiară și fiscală în Franța. Au avut grije șefii acestei opozițiuni ca să lucreze numai în această direcție a programului lor de guvernare. În cealaltă direcție, a politicii externe, nici n'ar fi putut spune ceva consistent și precis pentru simplul cuvânt că acest capitol din program e o foaie albă, e neant. Doar dorința de „a asigura pacea viitoare” răsară caldă și vibrantă din declarațiile lor.

Cum s'ar putea ajunge la aceasta printr'o altă politică decât cea de până acum, nu ne-o spune. Votul de blam dat lui Millerand nu este în realitate decât o diversivon. Ce vor mai face, nici ei nu știu. Și aci e tot interesul chestiunii: lipsa unui program precis de lucru. Nu se poate cunoaște puterea exactă a celor cari lucrează conștient sau inconștient la slăbirea Franței, fiindcă nu putem să aducem această injurie întregii majorități parlamentare.

Ceea ce e sigur însă, e că poporul francez, de va fi desamăgit, va mătura ca un uragam orice încercare de scădere a prestigiului, autorității și a garanțiilor de siguranță pe cari le reclamă glasul neînduplecat al morților lui.

Pasiunea cu care se urmărește de către ambele tabere evenimentele din Franța pot întunece unele judecăți. Observatorul imparțial vede însă în căderea dlui Painlevé la alegerea prezidențială o reculegere și o rectificare a curentului pornit din motive pur interne. Ba încă, dacă se adaugă la imposibilitatea de a schimba politica externă și aceea de a putea ușura viața economică și sarcinile fiscale, rezultatul va fi un pas înapoi al acelor ce se pretind singurii democrați.

NOTE „Biblioteca Semănătorul”

Era în 1916.

Cărțile românești din România liberă nu mai puteau trece Carpații brăzdați de tranșee în așteptare. Puținele cărți rămase în depozitele librăriilor românești din cuprinsul Ardealului se epuizaseră de mult... Lipsa de slova românească era aproape desăvârșită. De pe fronturi, din monotonie ucigăse a spitalelor; din sate și din orașe, ca un strigăt după ajutor, venea strigătul aprins după slova românească. Despărțiți de Carpații aspru păziți, ne întâlneam doar în cântecele strămoșilor și în cărțile de aceeași limbă.

Atunci, când slova românească era cerută de pretutindeni ca pâinea — și mai rară decât ea —, s'a pornit la Arad, din inițiativa și sub îngrijirea dlui Victor Stanciu — azi profesor de științe naturale la Universitatea din Cluj — „BIBLIOTECA SEMĂNĂTORUL”, editată de Librăria Diecezană. Scriitorii ardeleni rămași acasă, au răspuns cu toată inima la această chemare și și-au împărțit sufletul multimilor românești flămânde de carte. I. Agărbiceanu, Al. Ciura, I. Lupaș, Emil Isac, G. Todica, I. Mateiu; Al. Borza etc. au publicat aici diferite volume de proză, care au fost primite ca o mult așteptată mană cerească.

Un război războiul nostru: România intrase în acțiune. „Biblioteca Semănătorul” — sub teroarea ce-a pus stăpânire pe întreg Ardealul — a amuțit fără de veste.

După unirea tuturor Românilor, în fața întreprinderilor de editură din București, întreprinderi înființate cu capitaluri uriașe, micile case de editură din orașele provinciilor alipite — genate par'că și zăpăcite — n'au mai încercat nimic. Li se părea că rostul lor a încetat pentru totdeauna. Li se părea că Bucureștii vor face totul, vor îndrepta totul, vor mulțumi pe toată lumea.

După câțiva ani de tăcere, trezită la viață de dorul de carte crescând al tinerelor generații românești, „Biblioteca Semănătorul” își reîncepe activitatea, modest, fără șgomot, așa cum și-a început-o.

În războiul cultural pe care trebuie să-l ducem cu toată răvna și hotărârea, salutăm cu toată mulțumirea această reluare de activitate pe care o dorim cât mai rodnică. (a.)

Opera de progres în județ

Repararea bisericilor, bibliotecii românești la sate, noi construcții școlare

De vorbă cu dl I. GEORGESCU, prefectul județului nostru.

Arad, 18 Iunie.

Pentru a afla cari sunt preocupările de căpetenie ale conducerii județului nostru și pentru a pune pe cititorii noștri în cunoștință de opera românească ce se săvârșește zi cu zi pentru înălțarea morală și culturală a acestui ținut, ne-am adresat d-lui I. Georgescu, prefectul județului, rugându-l să se puie pentru câteva clipe la dispoziția cititorilor noștri.

Dsa a binevoit să ne comunice următoarele.

Ajutorarea bisericilor.

Cu ocazia vizitărei comunelor din aproape întreg cuprinsul județului am constatat — începe a ne spune d-sa — că o mare parte a bisericilor din aceste comune, se găsesc în stare aproape de ruină și la întrebările mele adresate frunțașilor pentru ce nu se repară aceste lăcașe sfinte, mi s'a răspuns că nu au de loc fonduri, comunele fiind absolut sărace. Raportând cazul la centru, am reușit să se aprobe un prim fond de 200.000 lei, a cărui repartiziție voi face-o chiar în decursul acestei luni, fiind seamă a repartiza o sumă mai mare comunei Dumbrăvița, unde localul bisericii este ars.

Satele vor avea bibliotecii românești.

Cu regret am constatat iarăși că cea mai mare parte a comunelor — unele din ele frunțase — au numai bibliotecii maghiare. Și nici un singur volum scris în graiu românesc. Înțervenind personal la București, am reușit să adun câteva mii de exemplare de cărți instructive și literare de pe la deferite edituri și cred că numărul lor îmi va putea ajuta să formez cel puțin 20 de bibliotecii în diferite comune din județ. În legătură cu această pătrundere de cultură la sate, am prevăzut din fondurile județului suma de 100.000 lei pentru a putea să completez lipsurile ce s'ar ivi. Cărțile ce se vor cumpăra cu acest fond, vor fi alese de către o comisiune compusă din

oameni de specialitate: scriitori, ziaristi și profesori, socotind că formarea de bibliotecii în cât mai multe comune din județ este cea mai românească faptă posibilă.

Noi construcții școlare.

În afară de clădirile școlare executate până în prezent, sunt ferm hotărât să înzestrez fie care sat cu școala lui, pentru a face posibil unui cât mai mare număr de tineret a cunoaște în scris și cetit limba, pentru care strămoșii lor s'au străduit atât amar de vreme și le-o păstreze prin graiu. Despre construcțiile școlare vă voi vorbi mai precis după ce voi avea aprobate sumele pe care le-am cerut atât de stăruitor de la centru.

Bugetele comunelor

În ultimul timp am aprobat de asemenea bugetele a 38 de comune — bugete care sunt întocmite în modul cel mai real și gospodăresc posibil. În aceste bugete am prevăzut un spor de salar unor funcționari comunal, ale căror drepturi le-am crezut prea nesocotite. Am prevăzut iarăși în aceste bugete — proporțional cu populația și venitul fiecărei comune — diferite sume destinate înființării și buneii întreținerii a bibliotecilor și operelor culturale pe care am de gând să le înfăptuiesc chiar în cursul acestei veri. Nu am neglijat nici educația fizică și cercetășească, pentru care am prevăzut și aprobat sporurile necesare în limitele posibilităților.

Desigur declarațiile dlui Prefect deschid perspective frumoase pentru progresul populației noastre din județ și faptele aci relatate vor fi întâmpinate pretutindeni cu legitime speranțe.

Rep.

Aleșii premiului național de literatură

Reproducem pentru azi două din cele mai caracteristice poezii ale marelui cântăreț al neamului d. Octavian Goga, — care a obținut după cum am mai anunțat — împreună cu d. M. Sadoveanu, primul premiu național instituit de ministerul artelor, pentru încoronarea activității literare.

Aceste două bucăți sunt scrise la București în timpul când România nu intrase încă în război și pe când poetul Goga înflora, cu chemarea imperativă a versului său lapidar, inimile românești.

Poveste.

— 1914 —

Cum stau acum și-mi număr a vremurilor salbă, Par'că-mi revăd în casa din satul de sub deal, Pe-un biet bunic din ceata de moși cu barba albă

Prin cari vorbește gura tăcutului Ardeal.

Îl văd așa de bine... li flutura oftatul Subt bolta înfrunzită a nuceului înalt, Când începea povestea: — Doi ochi avea

Dar de ridea cu unul, plângea cu celălalt...

Poveste minunată și talnică poveste Soptită în amurgul atât de stins și mut,

Subt soarele de toamnă care muria pe creste, Când mi te-a spus moșneagul, eu nu te-am

Dar printre anii turburi cari-și sporiră 'n cale Comoara lor de lacrimi în ficcare ceas, Nelămurită taina înțelepciunii tale, Poveste bătrânească în nunte mi-a rămas.

Și-abia târziu odată ț-am înțeles fiorul Și te-am văzut cum stăruie și'nfricoșată crești, În clipa cea dintâie când mi-a atins piciorul Țărina fermecată a țării românești.

Atunci în cutropirea furtunii fără nume, Când riuri de văpaie îmi ciocoteau prin sânge, Te-a luminat întreagă un glas din altă lume: Ei ochiul care ride, noi ochiul care plânge...

În volbura groasă ce-ai strigă la fereastră, Cum stau acum în noaptea șogolului mă sbat, Pare c'aud cum gâșcă cuibășită pe estea noastră Și-1 văd pe cel din basm pe cel tul împărat...

Îl văd și-mi mesteacă în suflet durerele păgâne Și patimi și ispită și tânguie mă frâng;

Căci ci ne-mi spune mie ce vom avea noi mâine: Doi ochi hi ce rid în soare, ori doi ochi care

plâng?... (plâng?)

10 Maiu 1915.

Și azi 'mi-aduc aminte... și astăzi... O veche aratare ca smulsa din... Clăpita de cutremur, când ochii... Mi-au fluturat deasupra oșterii... Părea c'un riu de flăcări...

Că undeva departe s'a sfârșit Tăcerile de veacuri cereau... Când s'a ivit din negur...

Sub flamura visată, dar nevădită... Treceai umbrind pământul în... Treceai o înfricoșată și mută... Cu tropotul de oameni, cu tropotul... Treceai ostasi ai țării... Păreau mai largi atunci când... Că 'n fulgerul ce joacă pe... Se oglindește visul mării unui neam.

De-atunci muriră anii la pragul porții mele Și fărmece și doruri s'au dus cu-ai vremei val, Dar n'au putut să-mi trăngă buclen de oțel, Ce-mi lumina în noaptea tăcutului Ardeal. Voi mi-ați rămas tovarăși de sbucium și

PETROL

Benzină

ușoară pentru automobile și grea denaturată, precum și ori-ce

Uleiuri minerale

se găsesc de vânzare la

Societatea Anonimă

pentru

Distribuirea Produselor Petroleului

București, Strada General Budișteanu No 11 bis

Depozitul Arad: MICALACA-NOUA

Strada Principesa Ileana No. 20.

Populația germană a orașului Arad

organizează **Duminecă 29 Iunie (Petru și Pavel)** în păduricea orașului o

Serbare populară

cu

sărbătorirea hramului bisericii.

Se caută

un servitor, om de casă. Să știe scrie și citi în limba română, să știe limbile maghiară și germană. Să fie om statornic, preferabil familist. A se adresa la administrația Tribuna Nouă.

Institut de arte pentru sculptură de metal și stampilii de cauciuc, precum și tipografie în relief

„PERFECT“

Arad, Str. Eminescu 15, căsuța postală 97.

Dactilografă

perfectă, care cunoaște și limbele maghiară și germană, se caută spre imediată și permanentă angajare. A se adresa la administrația ziarului „Tribuna Nouă“.

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (In-cărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. — Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magazii de consignatie mai jos notate.

Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul. 6.
Brașov: „Silvania“ Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7.
Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9.
Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3.
Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj
Oradea-Mare: „Economia“ S. A. pt. Comerț și Ind. Piața M.-Viteazul 1.
Sătmar: Frații Prinț, Turnătoria de Fier și Fabrică de Mașini
Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade.
Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. intrpr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a/
Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

O operă dificilă.

Organizarea transporturilor.

Dela Direcția Regională C. F. R.

(Corespondentul nostru special.)

Chestiunea transporturilor pe c. f. r. fiind discutată încă de multă vreme, s'a deschis în jurul ei un interes deosebit cu atât mai mult cu cât adevărata soluțiune practică, nu a fost încă găsită.

Pentru a avea o precizare fidelă a proiectelor viitoare, m'am adresat dlui inginer Octavian Popp, director regional, care cu bunăvoință-i cunoscută ne-a dat pentru „Tribuna Nouă“ următoarele relațiuni, ce ne privesc pe noi direct.

Încă de pe când era subdirector general dl inginer Pretorian, astăzi director general, s'a gândit că rezolvarea chestiunii transporturilor pe c. f. r. nu se va putea accelera, decât decentralizându-se serviciile.

Venit în fruntea Direcției generale a expus cazul dlui general Văitoianul, ministrul comunicațiilor și în deplin acord cu D-sa a și făcut primii pași ai începutului: celor nouă Regionale li s'au redus numărul, intenționând stabilizarea definitivă numai pentru patru regionale. Acest fapt a adus după sine contopirea Regionalelor Arad cu Timișoara, contopire care deși chiar în prezent întâmpină mari greutăți în executarea serviciului, sperăm că nu va trece mult și se va vedea că necesitatea acestui fapt era indiscutabilă.

Primul avantaj al acestei contopiri, a fost scoaterea din birouri a personalului de linie, care în lipsă de specialiști era întrebuințat la executarea lu-

crărilor de birou. Vine apoi înzestrarea birourilor cu funcționari specialiști și încadrarea — aproape definitivă — a serviciilor cu titulari, înlăturându-se în limitele posibilității încredințarea conducerii birourilor unui personal fără experiență în serviciu.

Un alt avantaj — de ordin național — a fost posibilitatea unei romanizări cât mai eficace a acelor servicii, cărora tot din lipsă de personal nu li se putea distribui elemente românești. Aceste însă nu a împiedecat întru nimic menținerea în serviciu gradului a acelu personal strein, care a dovedit pricepere în conducere și pentru cari s'au făcut aceleași propuneri în avansare ca și colegilor români cu aceiași vechime.

Pentru romanizarea cât mai perfectă și pentru încredințarea serviciului de linie unor mâini conștiente de adevărata chemare ceferistă, am înființat pe lângă Regionala Arad două școli: una de mișcare și a doua de întreținere, reușind până acuma a încadra serviciul exterior cu circa o sută de elemente tinere la mișcare și cam același număr la întreținere. Concomitent cu aceasta, am înființat — de aproape două luni — o școală pentru instruirea personalului inferior, în a cărei bună reușită imi pun toată nădejdea. Toate acestea începuturi bune sper că ne vom apropia de a găsi soluția regularizării transporturilor pe c. f. r.

În numele ziarului „Tribuna Nouă“ am mulțumit dlui director regional pentru prețioasele relațiuni date.

Curierul autorităților

Arad, 18 Iunie

Opera de Cluj la Arad.

Aflăm dela Primăria orașului, că în ziua de 7 Iulie va avea loc în sala Teatrului de vară, prima reprezentare a Operei Române din Cluj. Din informațiunile autentice deținem știrea, că reprezentațiile Operei se vor bucura de cea mai aleasă interpretare. Opera Română va sta în orașul nostru timp de șapte zile, în fie care zi dându-ne un spectacol nou. Programul reprezentațiilor îl vom da la vreme.

Pavarea străzilor și repararea primăriei

Primăriei orașului Arad, aprobându-i-se un buget îndestulitor, în curând se vor începe cât mai intens posibil lucrările pentru pavajul stadelor nereparate până în prezent. De asemenea localului acestei instituții i se vor face radicale reparațiuni, schimbându-se printre altele și acoperișul care din cauza deteriorării cea — ca în cursul ploilor să cadă în interior o mare cantitate de apă.

Nouile impozite

La direcția serviciului financiar s'au terminat tablourile taxelor comunale impuse fiecărui cetățean a le achita Statului. Până în ziua de 1 Iulie, când se vor începe încasările, publicul poate căpăta relații de suma impusă prin aceste tablouri, adresându-se direcției financiare.

Și când din cernea noastră dospită de nevoi, O pajură dușmană fura batalioane, Cu mintea n'frigorată eu mă gândeam la voi.

Azi hora morții negre cu brațe de vâpae, În orice bătură ne sap' un tîntirim Se clatin' ale lumii aprinse mărunțale, De clocotul de ură cu care noi murim. Un neam întreg se culcă în fiecare seară. Visând la arătarea acelei zi de Mai, Ce-a n'fiorat odată un suflet fără țară, Cu tropote de oameni, cu tropote de cai,

De-atâtea ori amurgul v'a zugrăvit în zare. Au fost atâtea unde de ispitiri și vești, Că-s biruiți acuma de atâtea așteptare, Viteji fără nume ai taberei nemțești. Acum când primăvara din nou pe văi se lasă Și visul lor zadarnic e tot atât de gol Să știți că'nungi șiraguri vin morții mei [de-a casă

Și fiecare groapă trimete câte-un sol. Cum treceti azi în jocul luminei diafane, Și sugrumați în praznic avântul de eroi, Văd oastea de schelete a bietelor cătane, Cu piepturi ciuruite cum vine după voi. În umbra fiecărui, mort după mort s'așează, Pășesc cu voi alături, întunecați și crunți, În marșul de paradă ei dărz înaintează, Cu mâinile întinse arată peste munți...

Romanizarea orașelor

O problemă care cere o rezoluțiune grabnică.

Arad, 18

După cea mai recentă statistică, lația românească în orașele din Transilvania ar fi numai de 22%. În fața acestor mase proporții — față de 64% evrei și restul de 14% formându-l alte națiuni noi stăm cu brațele încrucișate, fără îngrijii deloc viitorul. Speranța noastră cea romanizare a orașelor prin funcționarii este departe de realitate, căci numărul funcționarilor este menită a ne aduce oare adevărata viață românească. Trebuie privită cu mult interes și de noi ei cere timp.

Isvorul dădător de viață românească oare, isvor menit a face să crească masa compactă de români pătrunși în spectul legilor și al religiei noastre, numai și numai țăranul. Noile uneltele, prin rapiditatea executării muncii, au menirea de a forma un nou brațe la sate, a căror întrebuințare pusă în slujba orașelor. E îmbucurător că elementele tinere dela sate, au venit în număr numeros la orașe pentru a căpăta o cultură școlastică superioară. Drumurile deschise acestui tineret după narea cursurilor nu sunt decât două: marismul cu toate ramurile lui și profesia liberă. Or viața românească la orașe în aceste două ramuri de activitate socială câștigă mai nimic și nu s'ar putea decât o suprapopulație, actuala stare de neîntreținută cu nimic. Călătoritul trenul, apropierea de gara unui oraș tocmai din ceceea reprezintă orașul: mari și mici sub forma de reclame.

Înlocuirea acestor firme — azi străine cu nume românești înseamnă romanizarea și infaptuirea nu întâmpină nici o dificultate. Agerimea minții țăranului român este de loc inferioară comerciantului și omului industriei de azi și socotesc, în funcțiune de specialitate ar întrecă așteptările. Transilvănenii trecuți nu de ani în vechiul regat — începători moamele ramuri — conduc azi cele mai pale firme, căci au știut să facă concinștită și inteligentă. Înlocuirea firmelor străine de azi, ar însemna adevărata romanizare a orașelor și numai când în fața acestui fapt împlinit nu vom siliți să vedem magazinele cu obloane în zilele când biserica noastră își are închise și viceversa.

Adevărata democrație a început prindă rădăcini sănătoase și în țara noastră dreptul la acele fel de viață este liberă mai rămas azi decât un singur factor: apăsătoare dela acest drept al tuturor.

Ori privind în viața defertitelor sociale, vom vedea că nici funcționarii nici liberul profesionist nu se prea bucură de acest drept. Singurii — pentru ca boiul parca nici nu a fost — sunt: cianții și industriași — mici și mari — cari nu numai în orașele transilvănene în completă majoritate dar chiar în vechiul regat se bucură de o cifră de 40%—45%.

Nu suntem contra pătrunderii tului în licee, dar avem nevoie întâi de romanizarea orașelor și în urmă de țara lor.

O palmă 700 lei

În ziua de 18 Iunie, judecătorul ocol din localitate a avut de judecat un caz foarte interesant. Pentru înfrânarea publicului cititorilor nem dupăcum urmează: Numărul mult, locuitorul Rudolf Schratrând în prăvălia comerciantului Farkas cu intenția de a cumpăra săpun, i s'a părut că fabricația tată este de calitate inferioară. Părătorul făcând cuvenite observări — de altfel personale — a văpărăsescă loculul, când abia gând în pragul magazinului palmuit de către numitul comerciant. Acest caz judecându-se judecătoria de ocol din localitate ședința fiind d-l judecător Zichmerciantul Farkas a fost apăsător suma de 700 lei.

Știri dela comisia arbitrală locală pentru fixarea chiriilor

— Ședința din 17 Iunie a. c. —

Comisia arbitrală locală pentru fixarea chiriilor, de sub presidenția Dlui Președinte de senat Dr. S. Barbură, în ședința din 18 Iunie a. c. s'a pronunțat asupra cererilor următoare în felul cum vom arăta mai la vale.

Cererea proprietarului Oppenhauer Rudolf contra chirașului Adalbert Zappe a fost admisă în parte, stabilindu-se chiria — pentru localul de prăvălie din Str. Eminescu pe durata de până la 1 Februarie 1925 — în 7500 Lei, iar dela această dată până la 1 Mai 1925 în 3500 Lei.

Cererea proprietarului Nicolae Theisz contra chirașului Benda Szilard și cons. a fost admisă în parte fixându-se chiria pe anul 1924—1925 în 9100 Lei, luându-se ca factori chiria din 1914 și coeficientul legal de 7, fiind chirașul mic industriei cu salon de modă.

Cererea lui Ernest Ternay contra tarului Nicolae Orosz, a fost respinsă comisie, pentru motivul că există o parte un contract valabil până la 1 Iulie 1925, cauza nu cade în prelungirea legilor excepționale.

Tot așa a respins comisia și cererea proprietarului Ludovic Bauman, cu privire la interesul ipotecare ce agravează chiria lui său, să fie suportate de chiriaș, fiind comisia admisă ca dobânzile și primum chirografal să fie suportate de chiriaș a trebuit să nu dea loc cererii. Cererea Văd. lui Alois Veil și Maxim König încă a trebuit s-o judecăm în prezent era tocmai cea pe care lește legea actuală.

ULTIMA ORĂ

Corpurile Legiuitoare

Ședințele dela 17 Iunie

Senatul

Ședința se deschide la orele 3 și jumătate d. a. sub președinția d-lui M. Fe-rekyde.

Pe banca ministerială d-nii: Tancred Constantinescu, Angelescu și Lapedatu.

D. GEZA SZOCS, întreabă pe d. ministru al agriculturii și domeniilor dacă a luat vreo măsură pentru despăgubirea sâtenilor din comuna Vărlap și Ciumeni pentru pagubele suferite în timpul războiului. Cere să se dea izlazuri.

D. AL. LAPEDATU, răspunzând la o comunicare făcută într-o ședință trecută, dă unele lamuriri în privința achitării salariilor preoților din Ardeal.

Se pune la vot în total legea relativă la învățământul primar și normal-primar și se admite cu 88 contra 5 voturi.

Se votează fără discuție proiectul de lege pentru înaintarea ofițerilor invalizi. Ședința continuă.

Camera

D. președinte M. ORLEANU a deschis ședința la orele 3 și 15, pe banca ministerială fiind d-nii N. D. Chirculescu, N. N. Săveanu, R. Franasovici, V. Brătianu, I. G. Duca, dr. C. Angelescu, general Moșoiu și G. Mărzescu.

D. dr. LASCU, relevă anomalia de pe linia ferată Holod-Ciumeghiu, unde trenurile opresc așa zicând la toate cantoanele de la distanță de 2-3 km., dacă aceste cantoane sunt situate lângă localități maghiare. Dar trenurile personale nu opresc la stația românească Urbeni, din care cauză populația celor mai multe comune frunțase românești, trebuie să parcurgă în mod inutil câte 10-12 km. până la apropiata stațiune.

La intervenția interpelatorului, fostul ministru de comunicații, d. general Moșoiu, a pus capăt acestei anomalii, dând ordin de oprire trenurilor. Peste câteva zile d. general Moșoiu a părăsit resortul comunicațiilor și imediat serviciul mișcării dela dir. reg. C. F. R. Cluj și-a luat îndrăzneala să anuleze telegrafic ordinul ministrului și trenurile de atunci iar nu opresc la stația românească Urbeni. O nouă intervenție la d. ministru de comunicații din partea d-lui dr. Lascu, iar ministrul găsiind intervenția întemeiată, a intervenit și dânsul la rândul lui la direcția generală a căilor ferate, de data aceasta însă fără nici un rezultat. Atunci interpelatorul, printr-un comunicat făcut în Camera a atras atenția d-lui ministru g.ral Văitoianu, asupra atitudinii unor organe dela C. F. R., cerând revenirea d-lui general Moșoiu și pedepsirea organelor cheferiste vinovate.

Fabricile de zahăr

D. ȘTEFANESCU-BOTOȘANI, comunică ministrului industriei și comerțului că fabricile de zahăr nu-și respectă angajamentele față de sâteni, care le furnizează sfeclă și cere sancțiuni împotriva acestor exploatare ai muncii țăranilor noștri.

Greutăți la Comitetul Agrar

Pr. FL. DRAGHICI se plânge că din cauza greutăților, care se face la comitetul agrar, moșia (Ologi) Teleorman n'a fost exploatată încă și cere grabirea lucrurilor, altfel va desvolta o interpelare.

Complicii în procesul Vulescu

D. D. R. IOANĂȘESCU întreabă pe d. ministru de război, dacă nu crede că trebuie deschisă acțiune publică contra acelor generali vizați și acuzați în procesul Vulescu, spre apărarea prestigiului armatei, care trebuie să rămâie nepătat.

Chestiunea hârtiei

Intr'a doua comunicare d. Ioanășescu întreabă pe d. ministru de industrie și pe cel de finanțe dacă intenționează să ridice taxele vamale de import la hârtie și cere să i se fixeze o zi pentru dezvoltarea unei interpelări în aceasta chestie, de care depinde soarta ziarelor și a întregii culturi răspândite prin cărți de școală, de literatură și de știință.

Listele electorale din Ardeal

D. subsecretar de stat R. Franasovici, răspunzând unor întrebări și comunicări anterioare, afirmă că guvernul n'a putut întregi listele electorale din nouile ținuturi: 1. fiindcă legea electorală ardeleană îl opresc și 2. fiindcă abia de curând s'a votat și pus

în aplicare legea pentru dobândirea și pierderea cetățeniei române. Când statistica necesară, bazată pe stabilirea drepturilor de cetățenie, va fi gata în Ardeal, hestele electorale se vor implini.

Chestia d-rei dr. Arbore

D. R. Franasovici răspunde apoi la comunicarea făcută de d. Pan Halipa, cu privire la trimiterea peste granița a d-rei dr. Ecaterina Arbore.

D. sa arată întâi că toate afirmațiunile d-lui Pan Halipa cuprindneau numai inexactități grosolane și exagerațiuni de roman sensațional.

D. R. Franasovici arată că d-ra dr. Ecaterina Arbore se găsește de 5 zile în Odesa, — pământul făgăduinței — raiul bolșevic pe care l'a dorit atât.

D-ra Arbore a fost îmbarcată, după propria-i dorință, — prin Constanța, pe un vas italian, care face regulat ruta Genua — Constantinopol, Constanța, Odesa.

D. sa citește apoi o declarație semnată de d-ra dr. Arbore în care arată că a fost bine tratată de autorități și că a plecat prin Constanța, după propria-i voință.

D. P. BUJOR intrerupe.

D. I. G. DUCA, ministru de externe; Apărăți pe d-ra Arbore?

D. P. BUJOR nu răspunde.

D. Dr. LUPU adresează injurii băncei ministeriale pe care, în urma intervenției d-lui președinte, le retrage.

D. I. G. DUCA, ministru de externe: Rog pe d. președinte să fie indulgent față de d. dr. Lupu deoarece de câte ori e vorba de Rusia Sovietică d-sa suferă de stare de surescitare nervoasă quasi patologică. (Apl. unanime).

Vom arăta în curând de ce anume d. dr. Lupu suferă de această surescitare nervoasă.

D. R. Franasovici în continuare arată că d-ra dr. Arbore întreabă dacă a renunțat la supușenia română în Rusia Sovietică, a refuzat să răspundă pe cuvânt de onoare, deși la alte întrebări s'a grăbit să dea toate explicațiunile.

D. sa vorbește apoi în chestie personală respingând atât acuzațiunile cât și amenințările d-lui Halipa.

D. sa arată că și pe viitor, dacă interesele țării o cer, e gata să semneze măsurii oricât de severe și împotriva oricui.

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, roagă Camera să admită ținerea de ședințe de noapte pentru discutarea proiectului de lege al energiei.

Camera admite.

D. președinte Orleanu anunță ședința de noapte.

Reforma învățământului

D. prof. dr. C. Angelescu, ministru de instrucțiune publică, depune reforma învățământului primar și normal-primar, — lege votată de Senat. (Apl.)

Se intră în ordinea de zi.

Se votează proiectul prin care se încuviințează încheierea unei tranzacții între ministrul de industrie și societățile de asigurare: Dacia, Generală și Națională.

Legea energiei

Se ia în discuție legea energiei.

D. Radovici deschide discuțiunea generală la proiectul de lege a energiei: Reconoște chiar dela început că atât raportul cât și proiectul sunt superior studiate celorlalte două proiecte economice prezentate de guvern până acum.

Chestia energiei are un rol însemnat în dezvoltarea industriei naționale. Tara noastră a fost bine cuvântată în ceea ce privește izvoarele de energie. Nici o industrie nu se poate înființa fără să-și asigure sursă: energia, reprezentată prin petrol, gazul metan, cărbuni și căderile de ape.

Analizează apoi articolele proiectului.

Senatul.

Ședința din 18 Iunie

Ședința se deschide fiind pe banca ministerială d-l ministru Tancred Constantinescu. S'a procedat la votarea pe articole a proiectului de lege al minelor. Proiectul a fost votat cu mici modificări până la articolul 67 inclusiv. Ședința a fost ridicată la ora 11 seara.

Un ziarist englez sinucigaș

La Köln (Germania) s'a sinucis c'un foc de revolver, ziaristul englez Bachert corespondentul din Munchen al ziarului Times. Cauzele sinuciderei nu se cunosc.

Devizele și valuta.

Rad. or. 18. Iunie.
Zürich: Deschiderea: Berlin 135, Amsterdam 2116250, Newyork 5656250, Londra 244550, Paris 3050, Milano 2455, Praga 167125, Budapesta 65, Belgrad 67125, București 250, Viena 7975.

Zürich: Inchiderea: Berlin 135, Amsterdam 2116250, Newyork 56575, Londra 2450, Paris 3020, Milano —, Praga 167125, Budapesta 65, Belgrad 67125, București 250, Viena 7975.

București: Inchiderea: S'a plătit: Paris 1255, Londra 990, Newyork 23025, Milano 1005, Zürich 4095, Viena 3250, Praga 675, Budapesta —.

Valute: Napoleon 810, leva 150, lira otomană 113, lira sterling 990, fr. franc. 1250, francul elvețian 4025, lira 995, draçhma 4, dinarul 265, dolarul 22650, marca polonă 24, cor. austriacă 32, coroana ungară 26, socolul 665.

Nefiind încă firul telegrafic restabilit între București și Cluj, alte informații nu putem să dăm.

Viggo, moștenitorul de tron al Danemarcei

A luat zilele trecute în căsătorie pe americana Miss Eleanov Green. Cu acest prilej, principiile care are 30 de ani, a renunțat la coroana Danemarcei și a plecat în America, cu ferma hotărâre de a nu se mai întoarce nici odată în țara în care s'a născut.

Moarte suspectă

Locuitorul Polpi Ladislau din comuna Erdeș — în urma unei boale cu durată de cinci zile — a încetat din viață în ziua de 16 Iunie. Autoritățile fiind sesizate că numitul locuitorul ar fi fost otrăvit, șeful postului de jandarmi din Chișineu a fost însărcinat cu anchetarea cazului.

Furt

În timp necunoscut s'a constatat că dela conac „Stanca“ situat pe teritoriul Cermeiu — s'au furat lemne de construcție în valoare de 16.000 lei; Cazul se cercetează de șeful postului Cermeiu.

Evitarea unei catastrofe de cale ferată. (Telegrama Corespundentului nostru.) În ziua de 16 Iunie — multumită ambilor mecanici a două trenuri — s'a putut evita la timp o adevărată catastrofă de cale ferată. — Fîind vorba de întâlnirea pe linie a două trenuri de persoane. Cazul s'a petrecut astfel:

Stația Tomnatic a dat drumul fără cale liberă trenului de persoane N. 1025, contra trenului de persoane N. 1027 partea II din direcția Lovrin, tremul 1027 având deja cale liberă cerută.

Ambel trenuri s'au întâlnit în pină linie și desi ambele erau în mare viteză, totuși multumită mecanicilor conducători au putut fi oprite la distanța de 100 m. unul de altul. Vinovat este impegatul de mișcare Baczi Adalbert dinst. Tomnatic, care a uitat că dăduse cale liberă trenului 1027. Numitul impegat va fi aspru pedepsit.

Dl General Mărdărescu inspectează depozitele de munițiuni

D. general Mărdărescu, ministru de război, a plecat în inspecția depozitelor de munițiuni din țară.

Cu acest prilej se vor stabili și locurile unde vor fi instalate depozitele de munițiuni, ale fiecărui corp de armată.

Judecătoria de ocol la Jimbolia

S'a înființat judecătoria ocolului Jimbolia cu reședința în comuna Jimbolia din jud. Timiș-Torontal. Această judecătorie depinde de tribunalul Timișoara.

Telegrame le pentru Albania prohibite

Direcțiunea generală a postelor ne informează că până la noui dispozițiuni, nu se primesc telegrame pentru Albania, prin Iugoslavia, de cât pentru orașul Scutari,

Cetiți și răspânziți Tribuna Nouă

Nădejduim însă că lăcomia acționarilor trustului de hârtie, se va lavi de cel mai categoric refuz al guvernului care nu poate fi decât alături de aceia cari luptă cu toată energia lor sufletească, pentru triumful culturii românești.

„Cetățeni“ ce nu pot fi recunoscuți.

Citim în Viitorul:

Ziarul maghiar „Brasoi Lapok“ atacă guvernul pentru că ne recunoaște de cetățeni români pe acei funcționari maghiari din Ardeal cari n'au voit să depună jurământul de credință statului român.

Când România a voit să primească între slujbașii ei pe toți funcționarii vechiului regim maghiar, cu condiția depunerii jurământului de credință, tot ziarile maghiare îi încurajau la rezistență și îi îndemneau să părăsească funcțiunile, spre a dezorganiza administrația provinciei.

Efectul acestei atitudini se cunoaște azi: românii și-au format un corp funcționăresc național și acum nu au nevoie de colaborarea nimănui. Dar mai ales nu au nevoie de cetățeni, cari și-au manifestat atât de elocvent „dragostea“ lor de țară.

INFORMAȚIUNI

Amintirea eroilor.

După M. Maeterlinck.

Acei care mor pentru Patrie n'ar trebui să fie uitați printre morți. Li s'ar cuveni un alt nume. Nău n'au nimic comun cu cei care își sfârșesc viața obșnuia într'un pat, o viață totdeauna plină și adeseori nefolositoare. Moartea, care în împrejurări nu este decât înșuși groaza și nu are decât neantul și desneajdea, — pe câmpurile de luptă, în ciocnirile glorioase, este mai frumoasă decât lumina zilei și răspândește mai multă viață decât dragostea.

Nici o viață, oricât de strălucită ar fi, nu preste ca tinerețea pe care dânsii ne-au dăruit-o, urmând într-o clipă zilele atâtor ani plini de amecătoare speranțe. Nici o jertfă nu este asemănătoare cu cea pe care dânsii au adus-o Patriei, nici o glorie nu poate să-i răsplătească și nici recunoștință nu poate să-i întărească. Lor le dăruia cea mai caldă amintire, toate amintirile noastre, întreaga noastră ființă, pentru că numai în dânsii noi viețuim.

Viața lor sfărâmată deodată, în noi — deodată — trebuie să lumineze. Oricare ar fi credința Dumnezeului nostru, un singur gând trebuie să ne înalțeze: Viața și Moartea sunt nedespărțite, viața morții nu sunt decât un șir de clipe ale aceleiași existențe nemuritoare.

Dânsii nu sunt în pământ, îngropați în fundul cimetirilor, ci se adapostesc în sufletul nostru, urmându și destinul și îmbrăbătându-ne. Dânsii trăiesc în noi, precum noi murim în dânsii. Ei ne înțeleg, ne aud fiecare gând; să veghem deci ca în fiecare clipă să fim vrednici și mândri de ei prin faptele și faptele noastre. Al: T. Slamatiad.

Dela palat

În cursul săptămânei M. S. Regele a creat zilnic cu domni miniștri. Luni 29 Iunie M. S. Regele însoțit de adjutantul său serviciu a mers la orele 15 la Academia Litomână unde a binevoit a prezida ședința și apoi la orele 17 a mers la șoseaua Kitzleff, unde a avut loc concursurile de conducere, pentru automobilele care luaseră parte la cursa din zilele precedente.

Marti 10 Iunie la orele 20.30 M. S. Regele a binevoit a onora cu prezența Sa, anchetat dat de Automobil Clubul regal român, în saloanele sale.

Joi 12 Iunie M. S. Regele însoțit de A. LL. RR. Principete și Prințesa, doștenitorii și Familia Regală, a vizitat câmpul Mășilor.

Duminică 15 Iunie M. S. Regele însoțit de întreaga Familie Regală, a mers la orele 17.30 la halta Cotroceni pentru a întâmpina pe M. S. Regina care se întorcea din străinătate.

În cursul săptămânei M. S. Regele a primit în audiență următoarele persoane: dl Sergiu fost ministru, d. general de divizie Enescu, inspector tehnic al cavaleriei, d. general Constantinidi comandantul divizei 2 cavalerie, d. medic general Gărbău, d. general Neculcea, comandantul divizei 7-a, d. general adjutant I. Florescu și Marele Slat Major, d. inginer M. Mares, dl dr. N. Lupu, G. Argetoianu și Stelian Florescu, foști miniștri.

DIN JUDEȚ

Sinucidere

În ziua de 17 Iunie locuitorul Selegean Mihai în etate de 71 de ani, din comuna Nădab s'a sinucis înjunghiindu-se cu un cuțit. Cauza funestei hotărâri pare o fi o boală incurabilă de care suferă.

ARTISTICE CULTURALE

Scriitorii maghiari din Oradia-Mare

vor aranja serate literare-artistice în tot cuprinsul Ardealului spre a augmenta fondul menit ridicării, la Oradia-Mare, unei statui poetului A. d. y care acolo și-a trăit întâi ani ai carierei literare.

Acțiunea scriitorilor maghiari din Oradia-Mare, e cât se poate de frumoasă...

Ce gând înalt, ce datorie sfântă, ce scop nobil, ar putea face și pe scriitorii români ardeleni să se miște?!... Sau poate nu mai avem nici un scriitor român în acest Ardeal al nădejilor românești?

Dante comemorativ.

În editura „Stephanum“ din Budapesta a apărut un splendid volum comemorativ din inițiativa „Soc. Catolice maghiare Dante“. Cu redactarea acestei cărți a fost însărcinat dantologul Reiner. Ottokar Prohaszka dă la lumină acolo un adânc studiu despre spiritul Evului Mediu în Divina Commedia a lui Dante.

Citind aceste rânduri, ne gândim cu mâhnire la Divina Commedia — traducerea lui G. Coșbuc, — care, deși avem atâtea colosale case de editură, întârzie încă să apară!

Prin librării

„Pădurea Spânzuraților“ a lui Liviu Rebreanu, e cartea care, deși cam scumpă, e cerută mai mult de-o vreme în librăriile din Arad.

Între ultimile noutăți ale librăriei franceze întâlnim și două nume românești: Principesa Bibescu: Le Perroquet Vert (Pagalul Verde) și Panait Istrati Kyra, Kyralina.

Cronică școlară.

Părinții și soarta elevilor la sfârșitul anului școlar.

Arad, 18 Iunie.

Se apropie sfârșitul anului școlar. Elevii și părinții deopotrivă, așteaptă cu palpități de inimă, rezultatul muncii de un an. Pe coridoarele liceelor mișună o mulțime de lume impetrită: sunt părinții îngrijorați de soarta copiilor, care, nepăsători în tot cursul anului, vin acum în ceasul al unsprezecelea, să ceară informații despre isprava de un an a odraslelor lor. Adeseori perspectivele ce li se desvelesc cu prilejul acestor consultații, nu sunt din cele mai înfloritoare. Atunci vin influențele de tot felul: rugăminti, vârsări de lacrimi, făgăduieli etc., menite să înduplece „inima de piatră“ a profesorului. În aceste cazuri părinții sunt gata de orice jertfă. Unii merg așa de departe încât, văzând zadărnicia vorbelor, se încumetă la încercări de-a cumpăra cu bani conștiința profesorului.

Avem impresia că publicul nu știe să aprecieze încă adevăratele rosturi ale școlii. Pentru majoritatea părinților școala nu este decât calvarul, prin care în mod fardat sunt sortii copiilor lor să treacă. Legătura organică ce trebuie să existe între școala, familie și societate, acești trei factori mențiți prin o armonie împreună lucrare să rezolve marea problemă de educația generațiilor viitoare, nu este de prezent decât o iluzie înșelătoare. Rămâne o taină a viitorului, dacă Comitetetele școlare, prin apelul ce fac la concursul oamenilor cu tragere de inimă pentru bunul mers al școlii, vor ști să pună temelile acestei legături.

Necesitatea unui interes cât mai viu, al părinților în tot cursul anului, fața de progresul în școală al copiilor lor, se resimte mai ales astăzi, în situația creată de pe urma unificării administrației școlare. Este știut, că potrivit practicii din trecut, nota hotărâtoare de trecere dintr-o clasă într-alta era determinată de atitudinea elevului în ultimul trimestru. Dacă un elev, care în cursul anului n-a depus sarguința cuvenită, însă în ultima lună și-a înțecat toate puterile, și-a dat răspunsuri mulțumitoare la toate materiile, avea șanse de-a fi promovat, cu toate mediile nesatisfăcătoare în lunile anterioare. În senzul actualului regulament clasificarea finală e în funcție de notele primite în toate

Un concurs muzical la New-York câștigat de un maestru Italian.

New-York. — Comisiunea concursului pentru o suită orchestrală, publicat de „Liga Muzicală italiană“ din New-York, a decernat primul premiu, între numeroșii concurenți, maestrului italian Ludovico Rocca, cunoscut pentru numeroasele-i bucăți, sinfonice premiate la diferite concursuri.

Prima executare a acestei suite care se intitulează „Chiaroscuro“ va avea la loc Metropolitan din New-York în stagiunea viitoare.

La Expoziția Internațională de artă din Veneția

Regele Victor Emanuel al Italiei a reținut, între altele, și o pânză a pictorului bucureștean Artur Verona.

„Societatea Scriitorilor Români“, în adunarea-i generală ținută Dumineca trecută, a votat, prin aclamație, o moțiune de protestare împotriva speculei hârtiei de tipar.

Profesorul Storizin — la Roma

La Teatrul Quirino din Roma s'a reprezentat zilele trecute drama în 4 acte a lui Leonid Andreeff: „Profesorul Storizin“.

Protagonistul acestei lucrări a visat să trăiască în frumusețe și ideal, însă asistă la decăderea și la prăbușirea marelui său vis: tradat și jefuit de propria-i soție, luat în bătaie de joc de propriul său fiu, alungat din propria-i casă. În această lucrare regăsim motivele fundamentale ale pesimismului caracteristic lui Andreeff.

trei trimestrele. Astfel un elev, oricâtă trudă ar fi depus în trimestrul ultim, dacă în primele două a obținut note mici, media generală rămâne sub limita de trecere și astfel situația îi devine iremediabilă. La ce mai pot servi, în aceste cazuri, intervențiile tardive ale părinților, când e o imposibilitate fizică schimbarea unor stări de lucruri datorite neglijențelor din trimestrele anterioare.

Părinții școlarii trebuie să înțeleagă situația de acum, să urmărească cu mai mult interes soarta copiilor lor în tot cursul anului școlar și să nu se mărginească a trece pe la școală și a cere relații despre situația lor numai în momentul ultim, când orice sforțare sfârșește prin a fi zadarnică.

Y—

Examenul de sfârșit de an la școala din Gai.

(Corespondență specială).

Arad, 18 Iunie

Școala primară românească din suburbiul Gai, azi a încheiat anul școlar printr'un splendid festival. Părinții copiilor cari asistau la examen isbucneau în urale iar bătrânii, vechi asistenți, ai acestor sărbări anuale lăcrimând rosteau cuvintele de mulțumire și de bucurie nețărmurită pentru neobosita și diligenta învățătoare Sidonia Niga.

Nici de data aceasta nu trebuie să ne uităm de călăuzitorii poporului, căci în tot timpul, conduși de idealismul sfânt vor să înfăptuiască și să încoroneze ținta idealului nostru: cultura națională.

Ne-a impresionat foarte mult răspunsurile precise și clare a elevilor mici. În deosebi ne-a surprins cuvântul de primire a micuței elevă de cl. II Hortenzia Păncotan prin care ne-a arătat însemnătatea școlii.

Foarte frumos s'au declamat poeziile și erau bine esecutate cântările învățate în decursul anului.

Dorim să avem tot astfel de rezultate în interesul umanității a culturii și a țării noastre. R.

Succesul a fost deplin, crescând din act în act până la căderea cortinei...

E acelaș Andreeff care te copleșește, care te face gigant și, în acelaș timp, pitic în fața necunoscutului.

A apărut No. 1 al „Revistei Române“ publicație lunară de studii, informații și cercetări (București), cu proză de: Al. Cludian, T. Vianu, A. Voinescu, Șt. Zeletin, I. Marin Sadoveanu, I. Sân-Georgiu și cu versuri de I. Barbu și Perpessicius.

Recenzii și informații bogate. O recomandăm cititorilor noștri.

Tinărul pictor Dumbrăvanu, profesor de desen la școala normală de băieți din localitate, a expus zilele acestea, în magazinul de mobilă Lengyel (Bul. Reg. Maria) portretele familiei Regale, cumpărate de către direcția școlii normale pentru sala festivă a acestei școle.

Vom reveni.

Conferințele dl-ului Iorga la Varșovia.

Varșovia 16 Iunie. D-l profesor Iorga a ținut ieri o conferință la Varșovia despre arta românească și privilegiile din România Conferința a fost însoțită de proiecțiuni. Un număr auditoriu printre care se afla și ministrul României a ascultat cu atenție această conferanță.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

cel mai ieftin și mai bun ziar din Ardeal.

ECONOMICE.

Să organizăm producția agricolă

Arad, la 18 Iunie

După zdruncinarea produsă de marele război, deoparte datorită contractate pentru și în timpul războiului, de alta parte distrugerea bunurilor statului și particularilor în timpul ocupației, au adus țării obligațiuni banesti cari, din zi în zi, devin mai greu de acoperit, din cauza dezorganizării producției agricole.

Cu alipirea țării surori la patria noastră, am primit o industrie însemnată în Ardeal și Banat și ca pentru tot ce este nou în viața unui individ ca și a unei țări, toată atențiunea s'a îndreptat către noua industrie. Avantajii și încurajeri industriale au curs ca o mană cerească asupra industriei naționale lăsându-se mai nebagată în seamă agricultura, izvorul de viață al țării.

Reforma agrară, prin desființarea marii proprietăți și întocmirea noilor gospodării mici, a venit după un război greu, din care omul a eșit cu nervii sdruncinați și cu trupul slăbit. Nouii improprietariți au început o viață nouă de muncă, fără vite bune, fără instrumente și — peste tot rău organizați.

Dezorganizarea producției agricole a adus țara noastră într'o situațiune grea financiară, din care cauză suferim cu toții.

Producțiunea agricolă se poate mări numai printr'o muncă rațională, prin răspândirea între improprietariți a învățămintelor agricole și prin dezvoltarea spiritului de asociațiune, de apărarea intereselor profesionale, aprovizionarea în comun și desfacerea produselor agricole în condițiuni favorabile.

Interesele micilor agricultori sunt și interesele țării; este, — deci, de datoria conducătorilor să grăbească organizarea micului agricultor în vederea dezvoltării producției agricole, singura cale de scăpare a țării din greutățile zilelor în care trăim.

Începând cu hamalii din porturi și terminând cu marii industriași și comercianți, vedem că toate clasele de muncitori sunt organizate destul de bine, în vreme ce, micul agricultor, intrat nepregătit în lupta grea de producțiune este lipsit de o conducere rațională; — rămas singur în haos, el muncește cum poate și cum se pricepe, — fără vite bune, fără instrumente, fără seminte alese.

Datoria micului proprietar, dar mai ales a Statului, este să grăbească înjghebarea organizațiilor agricole: reuniuni, syndicate agricole, cooperative de producțiune, de aprovizionare și de desfacere în comun. — Munca trebuie bine organizată; Statul are

datoria de a înlesni prin toate mijloacele intensificarea producției, aducând la neputință cei leneși, chiar și cu lege de obligativitate a muncii.

Dl. Profesor Iorga scrie în revista „Gini Agrare“:

„Cu ori ce titlu ar poseda cineva, bucata din acest scump pământ al nostru, el nu are dreptul s'o cante, s'vrea el, ci cum cere interesul general.“

„Proprietatea mare de erii, este da, azi a face pe pământul cât i-a rămas, „cultură modernă; țaran improprietari, nu poate scăpa de îndatorirea culturii, tabele la export, cum nici a celei de „curentă, și unul și altul prinși într'o „mişcare largă de colaborare, sa fie ob „a se supune unei discipline, fixată cu „priceperea și impusă cu toată rigoarea.“

Să luăm exemplul de la sași și din Ardeal și Banat, cari organizați în niuni agricole, au putut ajunge în scurtă după război, la organizarea producției agricole în condițiuni tehnice și economice normale.

Este de ajuns să se cunoască, că o inițiativă particulară săsească din Ardeal, angajați peste 60 de conferențieri, în nărite specialități agricole, însărcinați a a conferințe în limba germană, după un gram bine chibzuit; că s'au tipărit în tablouri explicative, în care se arate tezele soiuri de seminte, de fructe și mai importante ale acestora. În aceste a niuni agricole sunt membrii activi, este sas și șvab care se ocupă cu tura și primesc dela centralele și aglor toate directivele, cumpără și vinde prin organizațiunile lor, negustorie și comercianți streini nu pot trăi în acestor muncitori conștienți și harnici.

Avem exemplul lângă noi, nu să cutrecăm lumea spre a cunoaște terul acestor organizații, să ne în mijlocul lor și să luăm exemplul soldați disciplinați ai muncii.

Intr'o țară emnamente agricolă, baprivilele trebuie îndreptate asupra inițiilor agricole și toate forțele intelectuale și fizice trebuie să tudească a buna stare și dezvoltarea acestei ramurionale de producțiune. Pentru acest înalt, noul ziar „Tribuna Nouă“, delamarginea țării, începe publicatoderegulat a chestiunilor privitoare la cultură, viticultură și la producțiune neral.

Un număr de 15.000 de studenți ruși de postaji în Siberie.

Ziarele din Londra amentă că 15.000 de studenți ai Universității din Petrograd au fost arestați în cursul ultimelor trei luni, sub acuzația de a fi faăorizat acțiunea opoziției. Fiind închiși în faimoasa închisoare „Spalernaya“, când a sosit ordinul de deportare în Siberia, fără

să li se permită a-și lua măcar bun dela părinți, studenții au tot ce au spart tot ce au găit jurul lor: ferestre, scaune, iar Autoritățile soăietice au cor las toate proăziile și banii Irimisid denților.

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)